

በዓለ ዘመስቀል

መስከረም 17 2012 ዓ.ም. (9/28/2019)

ንባባት: ዘተ-ልቅ 21:4-9) ፍሊጲስዮስ 2:6-11፤፩ጴጥ 2:20ፍ ግ.ሐ. 2:22-37፤ ኖሐ 3: 13-17::

ምሰባክ:

1. መውጫውም ትእምርተ ለእለ ይፈርሁክ፤ ከም ያምስጡ እምገጸ ቀስት፤ ወይድኃኑ ፍቁራኒክ።
2. ወረከብናሁ ውስተ ሦመ ገዳም፤ ንበውስእ እንከሰ ውስተ አብያቲሁ ለእግዚአብሔር፤ ወንሰግድ ውስተ መካን ፡በ ቆመ እግረ እግዚእና።

አብ ብዓለ መስቀል ሰለስተ ታሪኻውያን ፍጻሜታት ዘኪርና ነብዕል:

1. ተረክቦተ መስቀል ብቅድስት ኤለና አደ ንጉሥ ቆስጣንጢኖስ። ድሕሪ ሞትን ትንሣኤን ክርስቶስ መራሕቲ አይሁድን ሰበሰልጣን ሮማን አብ ኢየሩሳሌም ነቲ ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ ቦታን መቓብሩ አብ ጀርዲን አብቲ ጥቓ ዝተሰቐለሉ ዝነበረ አዕንዮሞ። ነቲ ቦታ ብምልኡ ሓመዱ ንላዕሊ ገሮም ሓዲስ ቤተ መቐደስ አብ ልዕሊኡ ሃንጻምሉ። እቲ ክርስቶስ ስተሸቐለሉ መስቀል ጨሪሹ ጠፊኡን ተቐቢሩን።

ትውፊት ከም ዝብለናን ከምኡ ብቅዱስ ቄርሎስ ብዓል ኢየሩሳሌም ብ348 ከም ዝብሎ ቅድስት እለና አብ ጥቓ ሞታ ብሰማያዊ ግልጻት ተሓቢራ ንኢየሩሳሌም ከይዳ ብ326 አብቲ ኢየሱስ ዝተሰቐለሉ ንመስቀል ንምርካብ ኩዕታ አካይዳ ነቲ ሓቀኛ መስቀል ክርስቶስ ከአ ክትረክብ ክኢላ።

ሓደ አይሁዳዊ ይሁዳ ዝተባህለ እዩ ነቲ ኹዕታ ዝሓገዘ። ንሱ እቲ መስቀል አበይ ከምዘሎ ዝሕብር ዛንታ ነርዖ እዩ በዚ ኸአ እቲ መስቀል ተቐቢርሎ ዝነበረ ቦታ ምስ ኮዓቱ አብኡ ሰለስተ መሳቕል ተረኺቡ። ትውፊት ክልተ ነገራት ይነግር። ሓደ አብ ሓደ ካብቲ መሳቕል “Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum “Jesus of Nazareth, King of the Jews” ዝብል ጽሑፍ አብታ ኢየሱስ ዝተሰቐለላ ተረኺቡ ይብል። እቲ ካልኣይ ትውፊት ግን እቲ ጽሑፍ አይነበረን ቅድስት ኤለናን ቅዱስ መቃርዮስን አቡን ናይ ኢየሩሳሌም ሓደ ካብዚ መሳቕል እቲ ሓቀኛ መስቀል ምዃኑ ገሚቶም እተን ክልተ መሳቕል ከአ ናይ እቶም ክልተ ብየማኑን ብጸጋሙን ዝተሰቐሉ ክልተ ዓመጽቲ እየን። ነቲ ሓቀኛ መስቀል ከለልይዩ አብ ሓደ ትውፊት ነቲ መሳቕል አብ ሓንቲ አብ ሞት ቀሪባ ዝነበረት ሰበይቲ ወሲዶም በቲ ሓቀኛ መስቀል ምስ ተንከፍዋ ካብ ሕማማ ሓውያ ይብል። እቲ ካልኣይ ትውፊት ከአ ናይ ንሓደ ሬሳ አብቲ መስቀል ምስ አንበርዖ ትንሣኤ ይብል። በዚ ነቲ ሓቀኛ መስቀል አለልዮም ይብል።

2. ቆስጣንጢኖስ አብቲ ኢየሱስ ዝተሰቐለሉ ክልተ ቤተ ክርስትያን ሃኒጹ። ሓንቲ አብ “Holy Sepulchre” ዝተቐብረሉ፤ ካልኣይቲ ኸአ አብቲ መስቀል ዝተሰቐለሉ አብ ንቦ ቀራንዮ። እዘን ክልተ ቤተ ክርስትያን አብ መስከረም 13ን 14 ብ335 ተመሪቑን ንጽባሒቱ ኸአ “Exaltation of the Cross” መስቀል ዝተላዕለሉ/ ዝተተኸለሉ/

ዝኸበረሉ ተባሂሉ ብዓል ተገሩ። እቲ ብዓል በብቐኑኑ ካብ ኢየሩሳሌም ናብ ካልኦት ኣብያተ ክርስቲያናት ክዝርጋሕ ጀሚሩ ብገገገ ኣቢሉ ኣብ ኩሉ ብሓባር ይብዓል ነሩ። ነዚ ሎሚ እውን ዘኪርና ነብዕል ኣሎና።

3. ናይ መስቀል ብዳግም ኣብ ኢየሩሳሌም ምምላሱ ብንጉሥ ሄሮዶስ ዳግማዊ። ኣብ ሻብዓይ ክፍለ ዘመን ፋርሳውያን ንኢየሩሳሌም ስዒርም ሒዞማ ፋርሳዊ ንጉሥ Khosrau II ዝተባህለ ነቲ ሓቀኛ መስቀል ማሪኹ ንሃገሩ ናብ ፔርስያ ወሲድዎ። እንተ ኾነ ንጉሥ ሄሮዶስ ዳግማዊ ንንጉሥ ፔርስያ ኣብ ውግእ ስዒርዎ፣ ንጉሥ ፐርስያ ብገዛእ ወዱ ተቐቲሉ። ብ628 ነቲ መስቀል ኣብ ሄሮዶስ መሊሶዎ። ብ629 ሄሮዶስ መጀመርያ ነቲ መስቀል ኣብ ቍስጥንጥንያ ወሲድዎ ድሕሪኡ ኣብ ኢየሩሳሌም ክወስዶ ወሲኑ። ትውፊት ከምዝብሎ ንጉሥ ባዕሉ ተሰኪሙ እናመለሶ እንከሎ ልብሰ ንግሥነቱ ለቢሱ ኣብ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ቀራንዮ ዝነበረት እናኣተወ እንከሎ ሓደ ብርቱዕ ሓይሊ ደው ኣቢልዎ። ፓትርያርክ ዘካርያስ ናይ ኢየሩሳሌም በቲ ጊዜ ዝነበሩ እቲ ንጉሥ ክኣቱ ይቃለስ ከምዘሎ ምስ ረኣዩ ልብሰ ንግሥነቱ ዘውዱን ከውጽእ ነጊሮዎ ድሕሪኡ ልብሰ ንስሓ ገምድ ንስሓ ክዕጠቕ ነጊሮዎ። ሽዑ ሽዑ ንጉሥ ምኽሪ ፓትርያርክ ዘካርያስ ምስ ሰምዐ ነቲ መስቀል ተሰኪሙ ኣብ ቤተ ክርስቲያን ክኣቱ ክኢሉ።

ስለምንታይ ኢና ብዓለ መስቀል እነኽብር?

እቲ መልሲ ቀሊል እዩ፣ መስቀል ፍሉይ እዩ ምኽንያቱ ክርስቶስ መጋበሪ ድሕነትና ስለ ዝገበሮ። ግን ድሕሪ ትንሣኤ ስለምንታይ ኣብ መስቀል ክንጥምት ንግደድ። ገለ ክርስቲያን በዚ መሰረት ክብሪ መስቀል የብሎምን፣ ገለ ኸኣ ኣብቲ ዝገብርዎ መስቀል ናይ ክርስቶስ ስቕለት ኣይገብሩን ምኽንያቱ ድሕንሪ ትንሣኤ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ኣይ ኮነን ዝርከብ ይብሉ። እንተ ኾነ እቲ መልሲ ክርስቶስ ባዕሉ መሊሱልና እዩ፣ **“ዝኾነ ሰብ ደድጎሪይ ኪሰዕብ ዚደሊ ገዛእ ርእሱ ይኽሓደ መዓልቲ መዓልቲውን መስቀሉ ተሰኪሙ ይሰዓበኒ”** (ሉቃ 9:23)። ምስጢርን ትርጉምን ናይ ገዛ ርእስና መስቀል ክንስከም እንከሎና ተጋድሎ ጥራሕ ኣይ ኮናን እንገብር ዘሎና መስቀልና ክንጸውር ከሎና ኣብ መስቀዕቲ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ዝተቐበሎ ሞት ኣብኡ ንሳተፍ።

መስቀዕቲ ቅዳሴ ክነዕርግ እንከሎና መስቀል ኣብኡ ኣሎ። እቲ ኣብ መንበረ ታቢት እነዕርጎ መስቀዕቲ ደም ዘይብሉ መስቀዕቲ እዩ ንሱ ኸኣ ነቲ ናይ ክርስቶስ መስቀዕቲ ኣብ መስቀል ከብሓዲስ ህያው ይገብሮ። ቅዱስ ቍርባን ክንቅበል እንከሎና ርእስና ምስ ክርስቶስ ጥራሕ ኣይ ኮናን ነውሃህድ፣ ኣብ መስቀል ኢና እንሸንከር፣ ኣብ መስቀል ንመውት ምስኡ መታን ክንትንሥእ።

ቅዱስ ጳውሎስ **“ኣይሁድ ምልክት ይልምኑ፣ ግሪኻውያን ድማ ጥበብ ይደልዩ፣ ንሕና ግና ነቲ ንኣይሁድ ዕንቅፋት፣ ነህዛብ ከኣ ዕሸነት ዝኾነ ዝተሰቕለ ክርስቶስ ንሱብኽ ኣሎና”** (1ቆሮን 1: 22-23) እናበለ ምስ መስቀል ክርስቶስ ዘሎና ሓድነት ይገልጽ። ሎሚ ኣብ ዓለምና ክርስቲያን ዘይኮኑ ንመስቀል ከም ዕሸነት ዝቐጽርዎ ብዙሓት እዮም። እንታይ ዓይነት መድኃኒ እዩ ብሞት ዓውት ዘምጽእ?

ንኣና ንክርስቲያን መስቀል ናይ ታሪኽን ናይ ሕወት ኣም ዝተራኸባሉ እዩ። ክርስቲያና ብዘይ መስቀል ሓንቲ ትርጉም የብሉን። ርእስና ኣብ መስቀዕቲ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ሓደ ምስ ገበርና ጥራሕ ኢና ተሳተፍቲ ዘለዓለማዊ ሕይወት እንኸውን።

ብዓለ መስቀል ብዓል ዓወት እውን ይብሃል እዩ። ናይ ፍቕር ዓወት ኣብ ልዕሊ ጽልእን ክሕደትን እዩ። ኣብ ጌተ ሰማኒ ኢየሱስ ነቲ በብኡ ዝተዋህቦ ተልእኮ መስቀል ክጽውር ብምሉእ ርእሱ ኣወፊዩ ምእንቲ ድኅነት ደቂ ሰብ ንመስቀዕቲ ሕራይ ኢሉ ተቐቢሉ። ፍሽለትን ሕፍረትን ይምሰል እምበር ሃናእ ኣይበለን ንቅድሚታ ቀጺሉ። ኣብ ተልእኮ ንሓቂ ክሰብኻ ኣምላኽ ሓቂ ከምዝኾነ ክሰብኻ ድሕሪ ኣይበለን። ንኃጢአን ናብ ኣምላኽ ክስሕብ ኢሉ ምስኣም በሊዑ። ነዚ ኣብ ግብሪ ከርኢ ነቶም ናይ ግዚኡ ዝነበሩ ናይ እምነት ትጽቢታት ሓዲጉ ኣብቶም ንኣምላኽ ዝደልዩ ኮለል ኢሉ። ኣብ ሓደ እዋን ከምዝበሎ ተልእኮ ብምሉእ ነጻ ከውጽኦ እዩ (ዮሐ 10: 10)። ናይ ሞት ፍርሒ ካብ ተልእኮ ንድሕሪት ክስሕቦ ኣይደለዩን “ኣቦ ፍቕድካ እምበር ፍቓደይ ኣይኹን ኢሉ” (ማቴ 26: 39) ንጽዋዕ ሕፍረትን ሞትን ተቐቢሉ።

ኣብዚ እንነብሮ ዓለም ፍቕር ክህሉ ሕድገት ክህሉ ከምዘድሊ ኢየሱስ ብንጹር ሰቢኹ። ኣብ መስቀል እንከሎ ከምዚ እናበለ ክጽሊ ተሰሚዑ “ኦ ኣቦይ ዝገብርዎ ኣይፈልጡን እዮም እዎ ምሓሮም” (ሉቃ 23: 34)። እዚ ሕድገት እዚ ነቶም ተኸተልቱ እውን እዩ። ንጴጥሮስ ሰለስተ ጊዜ ተፍቅረኒ ዲኻ እናበለ ሓቲትዎ (ዮሐ 21: 17) በዚ ኣቢሉ ኸኣ ፍቕሩ ከገልጸሉ ዕድል ሂብዎ። ናይ ኢየሱስ ሕድገት ንጴጥሮስ እውን የድልዮ እዩ ነሩ። ንኢየሱስ እውን ጴጥሮስ ንተልእኮ ፍቕር ከብጽሕ ነባኻዎ ክምግብ ክነጽሖ ነርዎ።

ኢየሱስ ንቤተ ክርስትያኑ ኣብ ትሕቲ ዝሓዲግ ዝምሕር መሪሕነት እዩ ሓዲግዎ። ንሱ ክሳብ መወዳእታ ዓለም ኣብ ማእከላ ከምዘሎ ኣረጋጊጹላ እዩ። ሎሚ እውን ኣብ መኣዲ ቅዱስ ቍርባን ክንቀርብ እንከሎና ምሳና ምስ ኃጥኣን ይምገብ ኣሎ። ቤተ ክርስትያን ብኃጥኣን ዝመልአት ካብ ናይ ሓደ ግለ ሰብ ዝግብሮ ኃጢአት ዝበዝሕ ዘለዎ እያ። ግላዊ ኃጢአትና ንማሕበርና ይጸልዎ እዩ። ምኽንያቱ ቤተ ክርስትያን ሰውነት ክርስቶስ ስለ ዝኾነት ሓደ ኣካል ክሳቕ እንከሎ ምሉእ ሰውነት እዩ ዝሳቕ በዚ ኸኣ ናይ ሓደ ኣባል ወይ ኣካል ሰውነት ቤተ ክርስትያን ንኹላ ቤተ ክርስትያን ይጸሉ።

ኣብ ጉዕዞ ሕድገትን ምሕረትን እንከሎና ንተልእኮ ቤተክርስትያን ተግባራዊ ክንገብር በርቲዕና ክንሰርሕ ይግብእና። ንሱሓን ትሕትና ለቢስና ክርስቶስ ኣብ ማእከል እታ ኃጥኣ ቤተ ክርስትያን ከምዘሎ ንኹሎም ናቱ ኣፍቕሪ ክምለሱ እዎ ነቶም ዝበደልናዮም ክንምሕር ይደልዩና። ስለዚ ኃጢአትና ክንፈልጥን ክነለልን ኣሎና።

ብዓለ መስቀል ክነኸብር እንከሎና ፍሉይ ነገራት ኣሎ ክንዝክር ዘሎና፡

1. **መስቀልና ኣለሊና ክንክእል።** መስቀሉ ከለሊ ዝኸኣለ ክጸር ክኸበሎ ኣይከብደን እዩ። መጠን ዘለልናዮ መጠን ዕብየትን ጣዕሚ ምጻርና ክነለሊ ኢና። መስቀል ክጽወር ዘለዎ እምበር ዝድርበ ወይ ዝሕደግ ኣይኮነን።
2. **ዕለት ዕለት መስቀልና ክንጸውር እዩ ድላይ ኣምላኽ።** ንዝተዋህበና መስቀል ናይ ዓወትን ክብርን መጋብሪ ክንገብሮ እንከሎና ጥራሕ እዩ ዕግበት ዝህበና። መስቀል ክንጸውር እዎ ኣብ ጎቦ ቆራንዮና ክንስቀል እዩ እቲ ጉዕዞ። ብዘይ ኣብ መስቀል ሞት ትንግኤ ኣይክህሉን እዩ።
3. **መስቀሎም ምጻር ንዝደኸሙ ምሕጋዝ።** ስምዖን ንኢየሱስ ኣብ መገዲ ቀራንዮ ነቲ ከቢድ መስቀል ሓጊዝዎ። ሊሚ ንሕና እውን ንብዙሓት ኣሕዋትና መስቀል ከቢድዎም ንዘለዉ ክንሕግዎም ክንመኽሮም ድላይ ኣምላኽ እዩ። መስቀል ክኸይሩ ኣይንሓግዝ።

4. ምልክት መስቀል አብ ኩሉ ከምዝርእ ምግባር። መስቀልና መግለጺ እምነትና ስለ ዝኾነ ከሕፍረና የብሉን። ባህልና አልባሳትና ከምኡ አስማትና ብዙሕ ንመስቀል ዝሕብር አልኦ። ሎሚ እውን መስቀል አብ ኩሉ ክነርእዮ ክንምስክሮ ግቡእና እዩ። መስቀል ዘይብሉ ክርስትያን መለለዩ የብሉን። መስቀልካ/ኪ አበሎ ንብሃሃል።

ብሩኽ መስቀል በሪቕ ሰላምን ዕርቅን ምሕረትን ዝነግሱ ይግበረልና። ዓድና ዓዲ ሰላምን ሕውነትን ይግበርልና። ብሩኽ ብዓለ መስቀል።

አብ ንጉሠ ፍሥሐ